

waren oorspronkelijk hooger en reikten in verband met de grootere hoogte der zijschepen tot aan de gevelvensters (op de afbeelding is dit duidelijk zichtbaar). Op de vier pilasters, die de vensters scheidde, rustte een nu verdwenen architraaf, waarboven een timpaan, dat het middendeel bekroonde. Of zich voor de kerk oorspronkelijk een portico bevond is niet met zekerheid vast te stellen. Wel doet het ruime en regelmatige plein voor de kerk een voorhof veronderstellen.

Evenals de gevel is ook het inwendige op het eerste gezicht teleurstellend, daar het eerst bij nadere beschouwing in zijn schoonheid wordt verstaan. (Afb. 4). De kerk is een basilica met drie schepen. De beide zijschepen zijn thans van het middenschip gescheiden door zeven bogen, steunend op aan beide zijden zeven gekanelleerde dorische zuilen, afgewisseld door pijlers. Dit invoegen van pijlers is een absoluut on-klassieke bouwwijze en het blijkt alras, dat zij, een later toevoegsel vormend, bij een herstelling geplaatst werden. Salmi onderstelt, dat de kerk, die volgens hem uit het einde der vierde eeuw of het begin der vijfde (m.i. is dit laatste buitengesloten, daar de kerk nergens Byzantijnschen invloed vertoont) dagteekent, reeds vrij spoedig na haar voltooiing door brand is geteisterd, waarbij de marmerbekleding van den gevel werd beschadigd en de beide zijschepen geheel instortten. In ieder geval zijn de tegenwoordige buitenmuren der zijschepen geheel middeleeuwsch. Voortredende maakt Salmi waarschijnlijk, dat men met het oude materiaal de zijschepen weer heeft opgetrokken, doch minder hoog, terwijl de eenmaal prachtige dubbele zuilenrij door onsierlijke pijlers werd onderbroken. Zoo zwak bleek nochtans deze nieuwe bouw, dat men om inzakken tegen te gaan in tweede instantie de bogen geheel heeft moeten dichtmetselen, waardoor de kerk dus werd teruggebracht tot het middenschip en het priesterkoor. Ook thans nog zijn de zeven bogen (met uitzondering van de laatste) aan beide zijden dichtgemetseld, wat aan den indruk, dien het interieur maakt, natuurlijk veel afbreuk doet.

Wat haar type aangaat geleek de kerk het meest op die van Santa Sabina te Rome (5de eeuw) en op de domkerken van Parenzo en Torcello (6de en 7de eeuw) in het Venetiaansch gebied. S. Apollinare in Classe bij Ravenna (535—538) kan ook vergeleken worden en toont ook drie gevelvensters, alleen in geheel anderen bouwstijl.

Het middenschip wordt afgesloten door een presbyterium of priesterkoor, dat twee treden hooger ligt dan het voor de geloovigen bestemde deel van de kerk. Dit presbyterium bestaat uit een vierhoekige ruimte, waarin oudtijds zich de „schola cantorum” en de beide „ambonen” bevonden. Het geheel is naar achteren voltooid door een apsis. In het eerste deel van het koor bevinden zich acht zeer fraaie zuilen en wel vier korinthische aan de zijde der apsis en vier jonische vlak achter de treden, die